

НАТО е долгорочна цел на земјите од југоисточна Европа. Некои се поблизу до неговите порти, други треба уште нешто да сработат за да пристапат таму, а трети воопшто не сакаат да станат дел од таа воена машинерија. Иако многумина претпоставуваа дека по паѓањето на Берлинскиот ѕид и по распаѓањето на Советскиот сојуз, нема повеќе потреба од постоењето на северноатлантската Алијанса, сепак наместо распаѓање пактот доживеа нов процут. Под закрилата на меѓународната безбедност и борбата против глобалниот тероризам, оваа организација денес ги опфати речиси сите геополитички меридијани. Денес НАТО ја има одговорноста за состојбите во Европа, Азија и во Северна Америка. Предизвик на секоја земја е да биде дел од тоа семејство, да им прави друштво на најмоќните. И Македонија, како апликант за влез во структурите на воената организација, од петни жили запнува да ја искористи историската шанса која ѝ се дава во април следната година. Дали сонот ќе ѝ стане јаве, ќе се дознае набрзо, веднаш по новогодишните празници.

ДАЛИ НАСКРОРО КЕ ГО ВИДИМЕ И МАКЕДОНСКОТО ЗНАМЕ РАЗВИОРЕНО ВО БРИСЕЛ?

НАТО Е УБАВА Р

З а да се стане член на НАТО потребна е длабока трансформација на државното преуредување. Ова особено важеше и важи за земјите од европскиот југоисток. Постсоцијалистичкиот период и ерата на транзицијата го сопреа нивниот економски развој, но истовремено се создадоа општества кои се поблизу до светските стандарди. Во овој период од крајот на првата деценија на XXI век, почнуваат да се бележат позитивни трендови во стопанскиот и во општествениот развој кај спомнатите земји. Но, сепак тие сè уште не се доволно созрени за сами да покажат дека се способни да ги водат процесите на демократизација. Веројатно уште долго ќе бидат потребни советите и притисоците од центрите на моќта, за да го надминат застарениот политички шаблон на размислување. Ова е сликата и на денешна Македонија. Во предвечерјето на пристапувањето кон северноатлантскиот пакт се направија серија непромислени чекори, кои негативно се одразуваат врз досега сработеното, но и на чекорите кои следуваат. Што вели народот - еден чекор напред два назад. Внатрешната политичка констелација ни дава за право остро да ги искритикуваме политичките елити, кои воопшто не водат сметка за стабилноста и за просперитетот на државата. Но, тука не се доволни само критиките. Зошто никој не се понудува да ја сноси одговорноста за пропустите? Зошто секогаш вината се префрлува на спротивната и ривалската страна? Некои работи се премногу очигледни и јасни, но

"Претседателот Буш и амбасадорката Нуланд во целост се посветени на тоа да има три покани во Букурешт, вклучувајќи ја и Македонија. Но, ако Нуланд рекла дека пред Македонија има уште работа, таа е целосно во право. Ниту еден амбасадор во НАТО не би ги подредувал државите по напредок. Лично сметам дека Македонија малку забави, а Албанија се подобри. Во моментот, Македонија и Албанија се израмнети. Хрватска е значително пред нив. Од друга страна, Македонија го има и товарот на политичкиот спор со Грција. Таков проблем Хрватска и Албанија немаат.

Брус Џексон, поранешен функционер во американскиот Секретаријат за одбрана

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

ЦИТЕ НА СЕВЕРНОАТЛАНТСКИОТ ПАКТ

"НАТО нема да испрати покана до Армијата на Македонија, туку до целата нација и следните месеци ќе бидат клучни за добивање покана".

Мартин Ерџман, помошник на генералниот секретар на НАТО

рето кој од политичката хиерархија се обидува да ѝ погледне в лице на реалноста.

**ТИ ГО КРСТИШ, ТОЈ
ТИ "ПРДИ"!**

Кога станува збор за барањата кои се поставуваат од страна на НАТО алијансата до секоја земја апликант за член-

ство, може да се согледаат низа точки, кои навистина претставуваат товар за една транзициона земја. Горедолу Македонија собра сили и во последните пет години направи сериозен исчекор во надминувањето на бариерите кои ѝ стојеа на патот. Преостануваат уште завршните моменти кои, како што гледаме, се најтешки за реализација. Не постои слух, не постои консолидираност меѓу власта и опозицијата, се поигрува со трпението на оној кој го нуди безбедносниот проект. Тие им порачуваат консензус, овие дома се пцујат и се тепаат, тие апелираат за забрзување на донесувањето на реформските закони, овие нашиве расправаат за интерпелации и кој како е тепан во Бродец. Е, тука нема оправдување. Груевски треба да престане со потезите топло-ладно, малку напред-малку назад, а Шекеринска како предводник на опозицијата да ја отфрли како навика опструктивната улога,

ОЗА СО МНОГУ ТРЊЕ!

ПОСЛЕДНИ БАРАЊА КОИ МАКЕДОНИЈА МОРА ДА ГИ ИСПОЛНИ ЗА ВЛЕЗ ВО НАТО

- реформски процес од долгорочен аспект;
- спроведување на реформите;
- дијалог меѓу политичките партии и гаранција на договорот;
- долгорочна политичка стабилност на земјата;
- спроведување на охридскиот Договор и добри меѓуетнички односи;
- добрососедски односи со сите земји;
- независни државни институции и нивна функционалност;
- борба против корупцијата и организираниот криминал.

"Се радувам зашто гледам дека земјата која толку ја сакам, Македонија, ќе успее навистина".

Кристофер Хил, прв американски амбасадор во Македонија

која заедно со ДУИ ја тераат во речиси сите општествени сфери. Кога двете политички структури ќе ги надминат суетите и аверзијата, тогаш ќе може да се зборува за некаков напредок. Но, време веќе нема. Наместо да се ангажираат сите расположливи потенцијали и во

Македонија

државата, и да се зборува за дострелите кои ќе ги направат на тој план, политичките индивидуи дозволуваат медиумите да бидат полни со изразите за некакви војводи во вокабуларот на СДСМ и четници во речникот на проблематичниот Тачи. Шекеринска за едно беше во право - кога рече дека дипломатите од Брисел не мора веќе да чекаат да добијат отчет за сработеното од македонските политичари, туку доволно им е да го пуштат телевизорот и сами да се уверат во интелектуалното ниво на оние кои ги претставуваат институциите. Оттука, тие можеби сакаат да нè примат во северноатлантскиот пакт, но ние со ништо не им докажавме дека сакаме да бидеме заедно со нив. На крај излегува по онаа народната, кога попот

НИТУ УБАВИНИТЕ НА ОХРИД НЕ ИМ ПОМАГААТ НА МАКЕДОНСКИТЕ РЕПРЕЗЕНТИ ДА ГИ ИНСПИРИРААТ НАТОВЦИ ПОБРЗО ДА НÈ ПРИМАТ

ДАЛИ ИРАН Е ВИСТИНСКАТА ПРИЧИНА ЗА ЦРНОМОРСКИОТ АНТИРАКЕТЕН ШТИТ?

Пентагон се подготвува земјите од југоисточна Европа, меѓу кои и Македонија, да ги стави под безбедносниот чадор на антиракетниот штит. Во моментот се водат внатрешни преговори во Алијансата, со овој проект да бидат опфатени не само западноевропските држави, туку и земјите кои гравитираат кон Црното и Јадранското Море. Изговорот дека овие земји треба да се заштитат од ирански нуклеарни проекти навистина не држи, поради фактот дека Иран не е закана ниту за Хрватска, ниту за Романија, уште помалку за Македонија. Дали можеби идното членство и улогата на Јадранската група за проширување на НАТО ќе испровоцира таков потег од Техеран? Ако е така, значи ли тоа дека сите овие земји ја ризикуваат сопствената безбедност доколку се вклучени во воената организација? Некои прашања имаат недефинирани одговори, барем засега. Она што засега е сигурно е дека се водат преговори за изградба на т.н. Црноморски антиракетен штит, план кој треба да финишира до Самитот на НАТО во Букурешт следната година. Русија категорично се противи на тоа. Нејзината провокација во следните месеци може да биде тешка по единството на Европа.

"Не можеме на Македонија да ѝ ја откажеме поканата за членство во НАТО поради ниту една причина, освен ако таа не одговори на критериумите за членство. Иако САД го делат ставот за важноста на решавањето на проблемот со името, ние не сметаме дека спорот сам по себе претставува причина за Македонија да се попречи во придружувањето на меѓународната организација".

Николас Барнс

го благословува новороденчето, која вели, "ти го крстиш, тој ти 'прди".

КОЛКУ ЧИНИ ВЛЕЗОТ ВО НАТО?

И покрај одамна декларираната заложба на Македонија да стане полноправна членка на Алијансата, бидејќи членството ќе ѝ донело стабилност, сигурност и безбедност, сепак одредени аргументи покажуваат дека тој сојуз генерира и голем број одговорности,

кои подоцна можат да се претворат во сериозни проблеми, пред сè, за помалите и послабите држави. Дека НАТО пактот не претставува организација која носи само благодети на една земја, говорат следниве показатели. Секоја нова членка сама ги поднесува трошоците за прием во организацијата, плаќајќи ја членарината за функционирањето на администрацијата на НАТО, платите на својот воен и цивилен персонал во седиштето во Брисел и ред други обврски. Сите поранешни социјалистички земји кои му пристапија на воениот сојуз во последниве петнаесеттина години, вложија огромни финансиски средства за модернизација на системот на воена одбрана, кој мора да биде компатибилен со стандардите на западноевропските и прекуокеанските земји. Статистичките анализи покажале дека членството на една земја во вое-

Додека НАТО го очекува македонскиот политички дијалог, кај нас работите одат во спротивна насока. НСДП гласа за интерпелацијата на Елмази, а утредента веднаш, да не остане покус, ДПА се заканува со поднесување интерпелации за вице-премиерот Живко Јанкуловски, чие место било "непродуктивно", и за министерката за економија, Вера Рафајловска, која не покажала никакви резултати. Ај што нема разбирање меѓу опозицијата и власта, сега и коалиционата тројка од парламентарното мнозинство сериозно се тресе. Не цабе рекле дека "човек сам што може да си направи, никој не може да му направи". Ваквиот развој на состојбите ќе мора да го неутрализира Груевски. Во спротивно, одговорноста за одложувањето на нашето членство во НАТО ќе биде негова и само негова.

ната организација ја чини едно евро по жител. На пример, Словенците, првата година платија точно 1.500.000 евра, а Бугарите околу 7.000.000. Речиси сите источноевропски земји-членки отидоа и подалеку во плаќањето од предвидената членарина. Нивните буџети станаа оптоварени кога добија нови задачи од Брисел, да купат модерни борбени авиони. Со тој проект за модернизирање на военото воздухопловство први се соочија Унгарците, кои купија шведски авиони од типот ЈАС-39, па следуваа Полјациите, кои ги прифатија американските Ф16. Доколку продолжи

МАКЕДОНИЈА ИМА ВООРУЖЕНИ СИЛИ КОМПАТИБИЛНИ СО НАТО СТАНДАРДИТЕ

ова темпо на нарачки од Брисел до новите земји-членки, тогаш за десеттина години тие би потрошиле близу милијарда долари, бидејќи цената на еден воен бомбардер се движи од 20 до 50 милиони евра. Колку Македонија би ја чинело нејзиното пристапување во НАТО сè уште не може да се претпостави. Веројатно, првите година или две воените стратегии од Брисел ќе се задоволат само со нашата членарина, која би изнесувала околу два милиона евра, согласно бројот на македонското население. Но, истовремено финансиските анализи ќе покажат дека членството во Алијансата сепак е поевтино, отколку една земја да се декларира како неутрална. Во тој случај таа би требало да има сопствена армија, што секако предвидува многу поголеми средства за одржување, отколку колективната одбрана во рамките на западниот воен сојуз. Меѓународните стандарди велат дека за војската ќе треба да се издвојува околу 2 отсто од бруто општествениот производ.

СОВЕТСКОТО СЕ МЕНУВА СО ЗАПАДНО ОРУЖЈЕ

Источноевропските земји се наоѓаат пред голем финансиски предизвик, бидејќи своето досегашно оружје, кое пре-

тежно беше од советско производство, сега мораат да го сменат со западниот воен арсенал. Имено, НАТО не прифаќа во редовите на неговите земји-членки да се користи оружје од источниот свет, а најмалку од Русија. Ниту Партнерството за мир, како подорганизација на НАТО, не прифаќа употреба на такви арсенали. Но, сè уште голем број земји располагаат со таков вид воен потенцијал. Србија како членка на Партнерството сè уште масовно ги користи советските пушки со калибар 7,62 мм; Унгарците сè уште превезуваат со руски воени камиони; Чесите, пак, неодамна купија модерни транспортни хеликоптери од руско производство Ми-17. Од друга страна, пак, Словенците се ослободија од модернизираниите советски тенкови Т-55М, чија употреба ја планираа до 2015 година и купија фински оклопни транспортери кои ги платија 265 милиони евра. Истовремено, Словенија сама ги сноси трошоците за својата мисија во Авганистан. За да ја покаже лоялноста кон НАТО, словенечката армија спроведе и голема воена вежба на еден полигон во Унгарија, за што на властите во Будимпешта им исплатија сума од 200.000 евра. Значи, со текот на времето ова мора да се прилагоди на западниот воен начин на размислување, при што секако една од целите е и развојот на западната воена индустрија.